

SANTACANA, Carles (coord.). *Entre el malson i l'oblit. L'impacte del franquisme en la cultura a Catalunya i les Balears (1939-1960).* Catarroja: Editorial Afers, 2013. 297 pàgs. [13,5 x 21].

En el marc del projecte “La gran confrontació entre democràcia i dictadura: els efectes de la Guerra Civil i el franquisme en la cultura política de Catalunya i les illes Balears (1936-1960)”, el Grup d'Estudi d'Història de la Cultura i dels Intel·lectuals de la Universitat de Barcelona, dirigit pel professor Jordi Casassas, juntament amb investigadors del Grup d'Estudi de la Societat, la Política i la Cultura contemporànies de la Universitat de les Illes Balears, ens presenta el resultat del seu treball en format de publicació coordinada pel professor de la Universitat de Barcelona Carles Santacana. D'acord amb una trajectòria investigadora interessada en les ruptures i les continuïtats dins del món de la cultura catalana contemporània, aquest llibre pren com a punt de partida el final de la guerra civil (que suposa una traumàtica ruptura amb l'evolució cultural dels anys trenta) i arriba fins a 1960 (inici d'una dècada marcada per profunds canvis socials i culturals al món occidental, a més de generacionals envers l'etapa anterior).

La cronologia de la llarga postguerra, on es constata com el franquisme va bandejar tota proposta cultural catalana de caire modern i nacional, ens permet veure les diverses reaccions de la dictadura en el “combat de les idees”, amb actituds més contundents en uns àmbits (com el filosòfic) que en d'altres (per exemple l'arquitectònic). L'obra posa de manifest com la doble derrota de l'espai cultural català –derrota de la cultura democràtica i de la cultura catalana- va obligar a cercar formes alternatives per a la transmissió del coneixement, com les relacions amb l'exili o les pràctiques clandestines. Els temes tractats al llibre inclouen l'estudi del cas personal sobre Joaquim Casas-Carbó i el seu intent de conciliar franquisme i cultura catalanista (Òscar COSTA), el paper dels antics membres de la Lliga Catalana a la Catalunya de postguerra (Josep Lluís MARTÍN I BERBOIS), el paper de l'església mallorquina (Joan Josep MATAS), el retrocés en el camp de la filosofia (Xavier SERRA), el grup R d'arquitectura i el seu intent de recuperar els vincles amb la modernitat (Tomàs SUAU), els conflictes per motius polítics i morals al món del teatre (Jaume COMAS), la reinterpretació franquista de la cultura catalana d'acord amb els interessos del règim (Carles SANTACANA), la cultura política a l'exili en el context de la Guerra Freda (Giovanni C. CATTINI), la persecució sobre el republicanisme mallorquí (Antoni MARIMON) i les polítiques turístiques de les Illes Balears (Antoni VIVES).

IHE
(Secretaria de la revista)

ÍNDICE HISTÓRICO ESPAÑOL

ISSN: 0537-3522

CEHI- Universitat de Barcelona (febrer 2014)

Traducción de la reseña anterior:

En el marco del proyecto “La gran confrontació entre democràcia i dictadura: els efectes de la Guerra Civil i el franquisme en la cultura política de Catalunya i les illes Balears (1936-1960)”, el Grup d’Estudi d’Història de la Cultura i dels Intel·lectuals de la Universitat de Barcelona, dirigit per el professor Jordi Casassas, junto con investigadores del Grup d’Estudi de la Societat, la Política i la Cultura contemporànies de la Universitat de les Illes Balears, nos presenta el resultado de su trabajo en formato de publicación coordinada por el profesor de la Universitat de Barcelona Carles Santacana. De acuerdo con una trayectoria investigadora interesada en las rupturas y las continuidades dentro del mundo de la cultura catalana contemporánea, este libro toma como punto de partida el final de la guerra civil (que supone una traumática ruptura con la evolución cultural de los años treinta) y llega hasta 1960 (inicio de una década marcada por profundos cambios sociales y culturales en el mundo occidental, además de generacionales respecto la etapa anterior).

La cronología de la larga posguerra, donde se constata como el franquismo desterró toda propuesta cultural catalana de carácter moderno y nacional, nos permite ver las diversas reacciones de la dictadura en el “combate de las ideas”, con actitudes más contundentes en unos ámbitos (cómo el filosófico) que en otros (por ejemplo el arquitectónico). La obra pone de manifiesto como la doble derrota del espacio cultural catalán –derrota de la cultura democrática y de la cultura catalana- obligó a buscar formas alternativas para la transmisión del conocimiento, como las relaciones con el exilio o las prácticas clandestinas. Los temas tratados en el libro incluyen el estudio del caso personal sobre Joaquim Casas-Carbó y su intento de conciliar franquismo y cultura catalanista (Òscar COSTA), el papel de los antiguos miembros de la Lliga Catalana en la Cataluña de posguerra (Josep Lluís MARTÍN I BERBOIS), el papel de la iglesia mallorquina (Joan Josep MATAS), el retroceso en el campo de la filosofía (Xavier SERRA), el grupo R de arquitectura y su intento de recuperar los vínculos con la modernidad (Tomàs SUAÚ), los conflictos por motivos políticos y morales en el mundo del teatro (Jaume COMAS), la reinterpretación franquista de la cultura catalana de acuerdo con los intereses del régimen (Carles SANTACANA), la cultura política en el exilio en el contexto de la Guerra Fría (Giovanni C. CATTINI), la persecución del republicanismo mallorquín (Antoni MARIMON), y las políticas turísticas de las Islas Baleares (Antoni VIVES).

IHE

(Secretaría de la revista)